

Juliusz Domański

Metamorfozy
pojęcia filozofii

Przedmową poprzedził
Pierre Hadot

Przełożyły
Zofia Mroczkowska
i Monika Bujko

Przekład autoryzowany

Warszawa 1996

Polska Akademia Nauk Instytut Filozofii i Socjologii

Spis treści

Pierre Hadot, Przedmowa do wydania francuskiego VII

Uwagi wstępne 1

ROZDZIAŁ I. Antyczny ideał filozofii i jego patrystyczne zakwestionowanie 3

Anegdota o Pitagorasie 3 – Starożytne definicje filozofii 5 – Sens tego, co „praktyczne” 8 – Trzy modele relacji między teorią i praktyką 11 – Osobowość filozofa 17 – Zakwestionowanie koncepcji starożytnej przez Ojców Kościoła 19

ROZDZIAŁ II. Natura filozofii w oczach średniowiecznych scholastyków 25

Filozofia sprowadzona do poziomu sztuk wyzwolonych 25 – Kilka uwag o kontynuowaniu tradycji *De consolazione* Boecjusza 26 – Sztuki wyzwolone a filozofia 31 – Trzynastowieczna scholastyka 34 – Mądrość filozofii i mądrość chrześcijańska 41 – „Istotne” i „mniej istotne” części filozofii 43

ROZDZIAŁ III. Kryzys koncepcji scholastycznej 47

Żywotność słownictwa patrystycznego 47 – Piotr Abelard i filozofowie starożytni 50 – Tendencje niescholastyczne w XIII wieku 54 – Nasilenie tendencji niescholastycznych w XIV i XV wieku 61 – Jean Gerson i „atopia” filozofów 65

ROZDZIAŁ IV. Humanści a filozofia 68

Bilans ustaleń dotychczasowych 68 – *Melior fieri*: filozofia i bycie dobrym u Petrarcki oraz w *devotio moderna* 70 – Biografie i apoftegmaty filozofów: Walter Burley i Ambrogio Traversari 74 – Humanści na tropie osobowości filozoficznej 78 – Erazm i filozofia 87

Indeks osób 93